

Forklaringer forkortelser

L19.05.2006 nr. 16 Offentleglova (heretter forkortet offl.)

L10.02.1967 Forvaltningsloven (heretter forkortet fvl.)

L22.06.2018 nr. 83 Kommuneleaven (heretter forkortet kml.)

Feil - Heim kommune - 8. september 2020

1. I sak 105/20 leste ordfører opp vedtaket fra formannskapet før møtet ble lukket.

Dette er brudd på vedtaket i formannskapet om å unnta saken fra offentlighet.

§ 209. Brudd på taushetsplikt

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som krenker taushetsplikt som han eller hun har i henhold til lovbestemmelse eller forskrift...

Straffeloven

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-05-20-28/KAPITTEL_2-6#§202

1. Generelt

1.1. Det må skilles mellom at informasjon er *unntatt offentlighet* og at informasjon er *underlagt taushetsplikt*. Opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt *skal* unntas offentlighet, opplysninger eller dokument som av andre årsaker gir hjemmel for å unnta disse offentlig *kan* unntas offentlighet. For sistnevnte *skal* meroffentlighet vurderes, jf. offl. § 11

1.2. Om noe er underlagt taushetsplikt følger av lov, jf. 'lovpålagt' eller 'lovbestemt' eller etter gyldig instruks¹. At et folkevalgt organ vedtar at en opplysning er underlagt taushetsplikt har i realiteten ingen betydning. Foreligger det en opplysning som er underlagt taushetsplikt, kan ikke et folkevalgt organ vedta at den likevel ikke er underlagt taushetsplikt. Motsatt, et folkevalgt organ kan ikke bestemme at en opplysning som ikke er underlagt taushetsplikt, skal unntas offentlighet på dette grunnlaget. Det vil si, det folkevalgte organ *kan* gjøre det, men så lenge at opplysningen, juridisk sett, ikke er underlagt lovbestemt taushetsplikt, er det hverken juridisk eller etisk feil å gjengi denne opplysningen offentlig. Et folkevalgt organ kan med andre ord ikke pålegge den enkelte folkevalgte taushetsplikt om opplysninger når selve opplysningen som sådan ikke er omfattet av lovbestemt taushetsplikt. Opplysninger som etter offentleglova skal være offentlige kan heller ikke ved instruks unntas offentlighet.

1.3. Det eneste betyr noe er om opplysningen faktisk og rettslig sett er innenfor eller utenfor rammen for hva som er taushetsbelagte opplysninger.

1.4. Viser til offl. § 13 som gir hjemmel for å unnta *opplysninger* offentlighet når det foreligger *lovpålagt* taushetsplikt.

1.5. Offl. §§ 14-27 gir hjemmel for å unnta opplysninger eller et dokument som følge av *andre* årsaker enn lovpålagt taushetsplikt, for disse skal merinnsyn vurderes, jf. offl. § 11.

1.6. Det at informasjon er unntatt offentlighet betyr derfor nødvendigvis ikke at det å spre opplysningene er ensbetydende med at man sprer taushetsbelagte opplysninger. Straffelovens bestemmelser gjelder kun i tilfelle *taushetsbelagte opplysninger* er gitt uvedkommende. At opplysninger eller et dokument som er unntatt offentlighet som følge av annet hjemmelsgrunnlag, offentliggjøres, rammes derfor ikke av straffelovens bestemmelse.

I denne sak

1.7. Når formannskapet fatter et vedtak, og formannskapet er av den formening at vedtaket er underlagt taushetsplikt, er dette i seg selv ikke avgjørende. Det avgjørende er om det finnes opplysninger i vedtaket som *skal* unntas som følge av lovpålagt taushetsplikt. Når det gjelder det omtalte vedtaket i denne henvendelsen, kan jeg ikke se at det finnes opplysninger i vedtaket som tilsier at selve vedtaket eller deler av vedtaket skal unntas offentlighet som følge av lovpålagt taushetsplikt. Av samme grunn vil heller ikke straffelovens bestemmelse komme til anvendelse.

1.8. Tilleggskommentar. Selv i saker hvor det juridisk sett foreligger taushetsbelagte opplysninger, bør det alltid tilstrebes å utforme vedtaket slik at det ikke inneholder opplysninger som er underlagt taushetsplikt.

2. Innkalling til møtet 08.09.2020 inneholder ingen informasjon om sakene 103/20 og 104/20 som er unntatt offentlighet.

I saklisten står det bare:

103/20 - Unntatt offentligheten iht.: Offl. § 13 jf. fvl. § 13 (1) nr.2

104/20 - Unntatt offentligheten iht.: Offl. § 13 jf. fvl. § 13 (1) nr.1

Det er umulig å klage på manglende offentliggjøring eller be om innsyn uten å vite hva saken handler om.

Generelt

2.1. Virkeområdet til offentleglova er bestemt av offl. § 2. Definisjonen av dokument er gitt av offl. § 4. Saksfremlegg, vedlegg til saksfremlegget mv. er omfattet av begrepet 'saksdokument' i offentleglova.

2.2. Det må skilles mellom publisering av saker til allmenheten og til det organet som skal behandle saken. Folkevalgte organ som skal behandle en sak behøver de opplysninger som det folkevalgte organet anser som nødvendig for å behandle saken. Allmenheten, som ikke skal behandle saken, har ikke samme behov for disse opplysningene.

¹ Gyldig instruks innebærer særlig at det ikke uten særskilt hjemmel i lov kan knyttes taushetsplikt til opplysninger i dokumenter som er offentlige etter offentlighetsloven, jf. [Ot.prp. nr. 3 \(1976-77\) kap. 3.8 s. 42](#). Se også [Ot.prp. nr. 22 \(2008-2009\) kap. 16.2 s. 407](#).

Det er ofte helt legitime behov for at en eller flere opplysninger «sladdes» i saksdokumenter når disse publiseres for allmenheten. Samtidig kan det samme saksdokumentet legges frem for det folkevalgte organet «usladdet». Likevel kan også det folkevalgte organet få oversendt «sladdede» dokumenter, om så skjer, må det folkevalgte organet ta stilling til om organet ønsker innsyn i disse opplysningene.

2.3. I tilfelle en sak som oversendes fra administrasjonen hvor hele eller deler av saken er unntatt offentlighet, kan det folkevalgte organet kreve å få fremlagt den eller de opplysninger det folkevalgte organet mener er nødvendig for å behandle saken. For at det folkevalgte organet kan få innsyn i taushetsbelagte opplysninger, kreves alminnelig flertall, jf. kml. § 11-13 tredje ledd siste punktum.

2.4. I tilfelle opplysningene i en sak ikke er sendt ut med møteinnkallingen, men legges frem skriftlig eller muntlig i selve møtet kan enten møteleder og/eller 1/3 av stemmene til de møtende medlemmer av det folkevalgte organet motsette seg å behandle saken, jf. kml. § 11-3 siste ledd siste punktum. Sistnevnte som følge av at utgangspunktet og hovedregelen er at det folkevalgte organet skal få «rimelig tid» til å sette seg inn i saks opplysninger. I tilfelle hverken møteleder eller 1/3 tredjedel av de møtende medlemmene i det folkevalgte organet motsetter seg å behandle saken, står organet fritt til å realitetsbehandle saken.

2.5. I utgangspunktet skal en sak ha en informativ tittel som presist angir tema, jf. kml. § 11-3. Allmenheten skal kunne forstå hva som skal behandles. I tilfelle en sak eller en sakstittel, likevel avslører opplysninger som er underlagt taushetsplikt skal denne unntas offentlighet, men de folkevalgte kan få en egen innkalling hvor opplysningene likevel ikke er unntatt. Alternativt, om det ikke foreligger en egen «usladdet» innkalling med saksdokumenter til det folkevalgte organet, kan det folkevalgte organet, kreve innsyn i saken, jf. kml. § 11-13.

I denne saken

2.6. Jeg kan ikke se at tittel til sak 103/20 eller 104/20 oppfyller lovens krav om en informativ tittel.

Når det er sagt, står det alle og enhver fritt å be om innsyn i saken. Om man får tilgang på alle eller deler av opplysningene er en annen sak, dette er det lov og forskrift som regulerer. Får man oversendt saksdokumentet og det er opplysninger som er sladdet, kan man i tilfelle man ikke er enig i sladding, påklage dette.

Folkevalgte organer har «utvidet» innsynsrett, jf. kml. § 11-13 tredje ledd. Viser ellers til det som er skrevet 2.2. - 2.5.

2.7. Juridisk sett er hjemmelshenvisningen helt korrekt skrevet, men det er neppe holdbart å bruke disse hjemmelshenvisningen som sakstitler. Juridisk sett gjelder en henvisning til offl. § 13, jf. fv1. § 13 første ledd nr. 1 [... noens personlige forhold ...], og da er det tilstrekkelig informasjon til hvilken opplysning det siktes til. Flere opplysninger kan i utgangspunktet ikke kreves i et dokument som er ment for allmenheten. For det folkevalgte organet stiller det seg annerledes, da det kan tenkes at det folkevalgte organet faktisk finner det nødvendig å få vite mer om hva disse «personlige forhold» dreier seg om. Viser til 2.3.-2.5.

Det samme gjelder også offl. § 13, jf. fv1. § 13 første ledd nr. 2. Denne bestemmelsen omhandler blant annet forretningsmessige hemmeligheter, priser, produksjonskostnader, produksjonsmetoder, strategier, planer om oppkjøp mv. At det finnes opplysninger som objektivt sett skal unntas med disse hjemlene har jeg ikke vurdert, men som skrevet tidligere er det ikke hensiktsmessig eller i tråd med kommunelovens bestemmelser å benytte disse hjemlene som sakstitler.

At saksfremlegg og eller/vedlegg skal unntas i sin helhet, må vurderes etter offl. § 12. Som regel vil det vilkårene sjelden være oppfylt for at offl. § 12 kan anvendes.

Finnes ingen hjemler for å unnta saksdokumenter herunder opplysninger, skal saksdokumentet være åpent for innsyn, jf. offl. § 3 se kml. § 11-3 tredje ledd.

2.8. Erfaringsmessig er det ofte slik at det folkevalgte organet alltid bør få oversendt samtlige saksdokumentene. Om man velger å oversende hele saksdokumenter, usladdet eller sladdet må bero på hva som er mest hensiktsmessig. For at dokumentet skal kunne sladdes må alltid kreves hjemmel for sladdingen, ellers må hovedregelen følges, jf. offl. § 3 se også kml. § 11-3 første ledd tredje punktum.

I tilfelle saksdokumenter er sladdet, også til det folkevalgte organet, er det avgjørende å merke seg at organet kan kreve å få fremlagt enhver opplysning, også taushetsbelagte opplysninger, jf. kml. § 11-3 tredje ledd siste punktum. Videre vises det til 2.3. – 2.4.

2.9. At selve saksdokumentene ikke er lagt ved saken, er som utgangspunkt ikke i tråd med kommunelovens hovedregel, jf. kml. § 11-3 første ledd tredje punktum. I tilfelle saksdokumentene eller saksopplysninger i en sak, som står på saklisten, oversendes etter innkallingen er sendt eller legges frem i selve møte i det folkevalgte organet, vil det avgjørende likevel være om møteleder eller 1/3 av de møtende medlemmer i organet ikke motsetter seg dette, jf. kml. § 11-3 siste ledd siste punktum.

2.10. Selv om saken ikke har en informativ tittel eller saksdokumentene er unntatt, kan jeg ikke se hvordan dette hindrer enkeltpersoner i fra å be om innsyn, jf. offl. kap. 4, jf. offl. § 28. Avslag på innsynsbegjæring kan også påklages videre til overordnet organ, jf. offl. § 32.

Jeg kan heller ikke se at det folkevalgte organet som helhet heller frarøves retten til å benytte seg av sin utvidede innsynsrett, jf. § 11-13.

3. Hele sak 103/20 er unntatt offentlighet.

Bare taushetsbelagte dokumenter skal unntas offentlighet. Det skal presiseres hvor lenge taushetsplikten varer.

§ 13. (taushetsplikt).

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om:

1) noens personlige forhold, eller

2) tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår.

Forvaltningsloven

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1967-02-10/KAPITTEL_3#§13

Offentlighetsloven sier at bare informasjon som er ... kan unntas offentlighet, altså dokumenter, ikke hele saker. I sak 103/20 holder det å unnta budsjett og forretningsplan.

3. Generelt

3.1. Taushetsbelagte opplysninger skal unntas offentlighet, jf. offl. § 13. Det er med andre ord opplysninger i dokument, ikke saksdokumentet som sådan i henhold til *denne* bestemmelsen. Er de aller fleste opplysninger i saksdokumentet taushetsbelagt, kan hele saksdokumentet unntas, jf. offl. § 12 første ledd bokstav c.

3.2. Andre dokument som er omfattet av offentleglova §§ 14-27 kan unntas. Meroffentlighet for disse skal vurderes, jf. offl. § 11.

3.3. Merk at offl. § 13 omhandler opplysninger i dokument, mens offl. § 14-27 omtaler dokument. Det er altså anledning til å unnta hele dokument etter offl. § 14-27, mens det kun er anledning til å unnta opplysninger i dokument, om det offl. § 13 som er hjemmelsgrunnlaget. Praktisk vil bestemmelsen om merinnsyn, jf. offl. § 11 innebære at det er *opplysningene* i dokumentet som vil kunne unntas der hjemmelsgrunnlaget er offl. §§ 14-27.

3.4. Taushetsplikt for opplysninger kan oppheves hvis den opplysninger gjelder samtykker til dette, jf. fvl. § 13 a. første ledd nr. 1.

3.5. For *innsynsbegjæringer* må det fremsettes krav fra den som krever innsyn at den eller de den taushetsbelagte opplysningen omfatter, samtykker til at opplysningen gjøres kjent.

4. Sak 104/20 er unntatt offentlighet etter Forvaltningsloven §13.1) noens personlige forhold.

Ettergivelse av et næringslån skal ikke være unntatt offentlighet, og det forklares ikke hvilket personlig forhold som ligger til grunn.

4. Generelt

4.1. I tilfelle ettergivelsen skyldes noens personlige forhold, helsemessige eller andre årsaker som er omfattet av forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1 skal disse opplysningene unntas.

Om det folkevalgte organet anser det som nødvendig å få fremlagt den konkrete opplysningen, er dette noe det folkevalgte organ må bestemme, dette skjer ved avstemning og ved alminnelig flertall, jf. kml. § 11-13 tredje ledd siste punktum. Den «utvidede innsynsretten» er lagt til det folkevalgte organet, ikke den enkelte folkevalgte. Videreformidles den taushetsbelagtes opplysningen i selve møtet, må dette skje i lukket møte. Fremgangsmåten for å lukke møtet er angitt av kml. § 11-5.

Ellers viser jeg til det som står skrevet i 2.3 - 2.4.

5. Videooverføringen av sak 103/20 ble satt på pause før møtet ble lukket.

Debatten om lukkingen av møtet skal være offentlig.

Generelt

5. Generelt

5.1. Kommuneloven regulerer møteoffentlighet i folkevalgte organer, jf. kml. § 11-5. Bestemmelsen er tydelig på at det folkevalgte organet eller møtelederen kan vedta at en debatt om lukking av et møte, skal holdes i lukket møte, jf. kml. § 11-5 siste ledd første punktum. Avstemningen derimot skal skje i åpent møte, jf. kml. § 11-5 siste ledd siste punktum. Avstemningsresultatet skal føres i møteboken, jf. kml. § 11-4 andre ledd bokst. e.

5.2. Viktig å merke seg følgende. At møteleder eller organets flertall kan kreve dette [altså at en debatt om å lukke møtet, betyr ikke at man står fritt med hensyn til behandlingen av en slik anmodning om lukkede dører ved denne diskusjonen. Tvert imot må det alminnelige utgangspunkt være at når et medlem ber om at debatten om hvorvidt møtet skal lukkes, skjer for lukkede dører, så skal dette ønsket imøtekommes. I motsatt fall kan man sette dette medlemmet i en tvangssituasjon med hensyn til hvor langt hun skal gå i å legge frem de opplysninger som ønskes skjernet på denne måten, for at de øvrige medlemmer skal kunne forstå behovet for å lukke møtet.

6. Heller ikke debatten om lukking av sak 104/20 ble sendt på nett.

6. Generelt

6.1. Med mindre det folkevalgte organer eller møtelederen har bestemt at debatten om lukking av møtet skal skje for lukkede dører, skal debatten også være offentlig. Viser ellers til det som står skrevet i 5.1. - 5.2.

Feil Heim Kommune 10-09.2020

1. Kommunestyremøtet 10.09.2020 ble ikke sendt på nett eller lagret.

Det er bestemt at møter skal strømmes og lagres på heim.kommunetv.no. At møteledelsen hevder at det er vanskelig å strømme et Teams-møte på Kommune TV holder ikke som unnskyldning. I så fall må møtene avholdes i et lokale med nok plass og strømmemuligheter.

7. Generelt

7.1. At kommunestyret har vedtatt et reglement, jf. kml. § 11-12 er bindende med mindre kommunestyret vedtar noe annet. Det kan derfor ved alminnelig flertall i saksbehandlingen fravikes fra eget reglement fra sak til sak. Det kan hevdes at kommunestyret bør etterstrebe og følge sitt eget reglement, men om det fattes et vedtak om å fravike reglementet, er det hverken feil eller utetisk. Det kan være gode grunner til å fravike reglementet i enkelte saker. At det kan oppfattes som frustrerende for det til enhver tid sittende mindretall er ikke vanskelig å forstå, men det gjør ikke fravikelse fra eget reglement ulovlig eller utetisk.

7.2. Merknad 1. Det er viktig å merke seg at her er det tale om kommunens eget reglement. Kommunestyret kan ikke vedta seg bort fra preseptoriske bestemmelser i lovgivningen ellers. I tilfelle reglementet inneholder bestemmelser som er i strid med f.eks. kommuneloven, forvaltningsloven, offentleglova mv. behøver ikke disse bestemmelsene å etterleves eller respekteres.

7.3. Merknad 2. I teorien er det anledning til å fatte vedtak i strid med loven, men da må det folkevalgte organet være innforstått med at vedtaket kan bli opphevet, endret eller kjent ugyldig om det påklages, og det kan, i tilfelle et lovstridig vedtak er fattet, påløpe bl.a. erstatningsansvar.

I denne saken

7.4. At det i et reglement står at kommestyret skal strømme og lagre møter, kan dette oppheves, enten for ett, flere eller for alle kommunestyremøter, også fra sak til sak. Det avgjørende er at kommunestyret, med alminnelig flertall, vedtar å fravike sitt eget reglement. Vedtak om dette skal føres i møteboken, jf. kml. § 11-4 andre ledd bokstav d.

7.5. Når det gjelder vurderinger om møtefasiliteter har jeg ingen forutsetninger for å uttale meg om dette konkret, og jeg finner det heller ikke nødvendig når det er innenfor lovens rammer at kommunestyret ved alminnelig flertall kan fravike sitt eget reglement innenfor lov og forskrift.

2. Innkallingen inneholdt ikke innsendte interpellasjoner.

Interpellasjoner inneholder vanligvis forslag det skal voteres over. De skal i saklisten og resultatet av voteringen skal i møteboken.

Ordførerens svar på spørsmål og interpellasjoner (med eget forslag til vedtak) ble utsendt 15:06 og 15:20, altså mindre enn to timer før møtet. Dette er brudd på møtereglementet. At interpellasjoner som skal voteres over må sendes inn 10 dager før møtet, mens ordførerens forslag til vedtak i samme interpellasjon kan komme to timer før møtet, er både urettferdig og uheldig med tanke på å kunne fatte forsvarlige avgjørelser.

8. Generelt

8.1. Kommuneloven kjenner ikke begrepet 'interpellasjon'. Det som er regulert i kommuneloven er den enkelte folkevalgtes rett til å stille møtelederen *spørsmål*, også om saker som ikke står på saklisten, jf. kml. § 11-2 siste ledd.

8.2. Står en sak, herunder en såkalt "interpellasjon", på saklisten, kreves det alminnelig flertall for å utsette saken, jf. kml. § 11-3 fjerde ledd.

8.3. Er det ønske om å realitetsbehandle en sak, herunder interpellasjoner, som ikke står på saklisten, kan møtelederen eller 1/3 av de møtende medlemmene motsette seg å *realitetsbehandle* saken. Kommunestyret kan ved alminnelig flertall likevel velge å debattere saken.

8.4. Selv om et kommunestyre har vedtatt ett reglement med utførlige regler på hvordan "interpellasjoner" skal oversendes mv. vil et slikt reglement aldri avskjære den enkelte folkevalgtes rett til å stille møtelederen spørsmål, dette gjelder også spørsmål om saker som ikke står på saklisten.

8.5. Det er verdt å merke seg at retten til å stille spørsmål ikke innebærer en plikt for lederen å besvare spørsmålet.

8.6. Når saker som ikke står på saklisten, realitetsbehandles, innvendes det ofte at saken ikke er forsvarlig utredet. Denne innvendingen fremsettes nesten uten unntak av mindretallet i voteringen. Det er av og til en berettiget innvending, og "sikkerhetsventilen" er at vedtaket kan påklages, men kommunestyret innrømmes en vid adgang til å vurdere om en sak er forsvarlig utredet. I utgangspunktet må en sak anses som tilstrekkelig og forsvarlig utredet når flertallet i kommunestyret velger å realitetsbehandle saken. At det fremmes krav om lovlighetsbehandling og denne senere viser at vedtaket må oppheves, endres eller kjønes ugyldig, forhindrer ikke dette at flertallet realitetsbehandler saker som ikke stod på sakskartet., det samme gjelder for «benkeforslag», "interpellasjon" o.l.

8.7. Så er det undertiden slik at de fleste kommunestyre har et reglement for "interpellasjoner", men jeg nøyer meg til å vise

til punkt 7.1. – 7.3. at også et reglement om interpellasjoner kan fravikes ved alminnelig flertall. Videre at reglementet ikke avskjærer spørsmål etter kml. § 11-2 siste ledd. Atter videre forhindrer ikke et reglement at en sak som ikke står på saklisten, herunder interpellasjoner, realitetsbehandles, dog med de begrensninger som følger av kommunelovens bestemmelse, jf. kml. § 11-3 siste ledd.

I denne sak

8.8. Spørsmål eller såkalte interpellasjoner til møtelederen kan aldri avvises, selv om de ikke står i saklista. Møtelederen kan ikke avkreves svar.

8.9. Kommunes eget reglement forhindrer ikke at det fremmes spørsmål (“interpellasjoner”) som ikke står på saklisten. Om det også fremsettes forslag til vedtak, må det folkevalgte organet votere over forslaget, så lenge til at møtelederen eller 1/3 av de møtende medlemmer ikke motsetter seg dette.

8.10. For interpellasjoner som er innsendt tidligere og som står i saklisten, må interpellasjonen være forsvarlig utredet. I dette ligger at interpellasjon besvares gjennom saksutredningen. Står saken på saklisten kan heller ikke møtelederen eller 1/3 av de møtende medlemmene motsette seg at saken behandles. For å utsette en sak som står på saklisten, kreves alminnelig flertall, jf. kml. § 11-3 fjerde ledd.

8.11. I tilfelle det fattes vedtak *skal* dette føres i møteboken. Alle vedtak skal føres i møteboken, jf. kml. § 11-4 andre ledd bokstav d.

1.9 Spørsmål og interpellasjon

...

Skriftlige spørsmål og interpellasjoner skal sendes ut / distribueres til alle møtedeltakere så snart praktisk mulig. Det skal også møteleders skriftlige svar...

Heim kommunes møtereglement

9. Generelt

9.1. Viser til det som er skrevet i 7.1.-7.3. og 8.1. – 8.7.

9.2. I denne sak

9.3. Viser til det som er skrevet i 8.8.-8.10.

3. Det var ikke kalt inn vararepresentanter for de inhabile representantene.

Representanter må oppfordres om å varsle inhabilitet i innkallingen til møtene.

10. Generelt

10.1. I tilfelle et medlem av folkevalgt organ tror det hefter forhold som er egnet til å så tvil om medlemmets habilitet, *skal* medlemmet si i fra i god tid før møtet, jf. fvl. § 8 tredje ledd første punktum. Før habilitetsspørsmålet avgjøres, *bør* vara innkalles til å møte og delta ved avgjørelsen dersom det kan gjøres uten vesentlig tidsspille eller kostnad, jf. fvl. § 8 tredje ledd siste punktum.

10.2. I denne sak

10.3. Jeg vil gå noe lengre enn å si at den enkelte folkevalgte skal oppfordres til å varsle om sin mulige inhabilitet. Det er viktig å være oppmerksom på at det foreligger en *plikt* å varsle i så god tid som mulig, men det er viktig å nyansere dette utgangspunktet med at det ikke alltid er like åpenbart for den enkelte folkevalgte at det foreligger forhold som kan innebære mulige habilitetsutfordringer. Det må derfor innrømmes “takhøyde” for at den enkelte folkevalgte ikke ser mulige utfordringer med habiliteten sin i så god tid som ønskelig. Den folkevalgte har som sagt et personlig ansvar, men den enkelte folkevalgte må ofte også få bistand eller råd fra administrasjonen. Administrasjonen kan og bør bistå i å bringe klarhet om forhold som kan innebære at den folkevalgte blir ansett som inhabil av det folkevalgte organet.

10.4. Det er viktig å merke seg at det er det folkevalgte organet som skal vedta om det foreligger inhabilitet eller ikke. Vedtaket skal alltid føres i møteboken, jf. kml. § 11-4 siste ledd siste punktum. Det ligger hverken til ordfører, rådmann, eller den folkevalgte selv å fatte den endelige avgjørelsen om sin habilitet.

10.5. Det er heller ikke knyttet reelle sanksjoner mot den enkelte folkevalgt som ikke melder ifra i god tid, selv i saker hvor han visste eller burde vite at det foreligger en sterk formodning om at han er inhabil.

4. Interpellasjon 3 ble ikke riktig behandlet.

I Heim kommunes møtereglement står det at interpellant og ordfører får ordet to ganger hver, de andre representantene én gang hver. I møtet ble det kommentert på chatten, ordføreren snakket uavbrutt, interpellanten fikk ordet tre ganger og tok ordet uten å be om det enda flere ganger, det ble åpnet for replikker, og ordføreren vurderte å nekte en representant å ta ordet uten at strek var varslet eller satt.

11. Generelt

11.1. Viser til det som er skrevet i 7.1.-7.3. og 8.1. – 8.7.

11.2. I denne sak

11.3. Viser til det som er skrevet i 8.8.-8.10.

1.9.3 Interpellasjon

...

1) Under behandlingen i kommunestyret får interpellanten inntil 3 minutter til å redegjøre for interpellasjonen. Interpellant og svarer får ordet 2 ganger hver, mens øvrige talere får ordet en gang...

Det er ikke tillatt med replikkordskifte på interpellasjoner...

Heim kommunes møtereglement

Det var uklart om forslag kunne fremmes og trekkes under interpellasjonen.

12. Generelt

12.1. Viser til det som er skrevet 7.1.-7.3. og 8.1. – 8.7.

12.2. I denne sak

12.3. Viser til det som er skrevet i 8.8.-8.10.

1.9.3 Interpellasjon

...

2) Eventuelle forslag som settes frem i forbindelse med interpellasjon kan ikke avgjøres i møtet dersom møtelederen eller 1/3 av forsamlingen setter seg mot det. Organet kan med alminnelig flertall utsette realitetsbehandlingen av interpellasjonen, eventuelt vedta å oversende saken til administrasjonen for videre utredning og behandling

Heim kommunes møtereglement

13. Generelt

13.1. Det må skilles mellom saker som står på sakskartet og saker som fremmes i møtet., herunder også saker som fremsettes etter at møteinnkalling er sendt ut, men før saksbehandling starter. Dette samme gjelder som tidligere nevnt også interpellasjoner, jf. 'spørsmål' se kml. § 11-2 siste ledd.

13.2. For saker, gjelder også «interpellasjoner» som står på sakskartet, kreves alminnelig flertall for å utsette saken (interpellasjonen), jf. kml. § 11-3 fjerde ledd.

13.3 For saker som ikke står på sakskartet, kan 1/3 av de møtende medlemmer kreve at saken settes på sakskartet. Da står saken på sakskartet og følgelig kan saken realitetsbehandles, jf. kml. § 11-3 første ledd siste punktum.

13.4. For saker som ikke er på sakskartet eller settes på sakskartet, kan denne også realitetsbehandles så lenge møteleder eller 1/3 av de møtende medlemmer i organet, ikke motsetter seg dette, jf. kml. § 11-3 siste ledd første punktum.

13.4. Enhver folkevalgt kan stille spørsmål om en sak til møtelederen, også om saker som ikke står på sakskartet, men møtelederen kan ikke avkreves for svar, jf. kml. § 11-2 siste ledd.

13.5. For spørsmål som er innsendt i god tid - og - som møtelederen velger å sette på sakskartet, skal være forsvarlig utredet. Dette gjelder alle saker satt på sakskartet. Hva som er forsvarlig utredet må avgjøres etter omstendigheter fra sak til sak og være i tråd med lov og forskrift der det er aktuelt, ellers etter en konkret helhetsvurdering. Viser ellers til 8.

Voteringen var uryddig. Voteringsalternativene ble ikke tydelig presisert, og voteringen ble startet og stanset flere ganger uten at representantene visste hva de voterte over.

14. Generelt

14.1. Selv om uryddige voteringer fremstår som uheldig, skjer dette fra tid til annen. Det må kunne hevdes at det er bedre at voteringen gjøres flere ganger for å få den korrekt gjennomført enn at det gjennomføres kun en votering som fremstår som upresis eller at det hersker tvil om hva den enkelte folkevalgte stemmer over eller hvilket forslag den enkelte folkevalgte stemte på.

14.2. Hvis det endelige vedtaket ble vedtatt uten at de enkelte folkevalgte var klar over hvilket forslag til vedtak de stemte over, er dette sterkt beklagelig. Det påhviler både møteleder og den enkelte representant en selvstendig plikt å påse at det ikke hersker noen tvil om hva de har stemt over. Om så likevel skjer, bør det fremmes lovlighetsklage til fylkesmannen, jf. kml. § 27-2 første ledd bokstav a.

14.3. I denne sak.

14.4. Jeg har ingen forutsetninger for å uttale meg om hvorvidt den enkelte folkevalgte ved siste og endelige voteringer var eller ikke var klar over hvilket forslag til vedtak vedkommende stemte på.

Etter at voteringen over ordførers forslag endelig startet, trakk ordføreren plutselig forslaget sitt, muligens fordi han så at det ville bli flertall for forslaget! Tidligere i møtet hadde han presisert at han ikke ville stemme for sitt eget forslag.

Da ønsket interpellanten å endre sitt forslag, men det var usikkerhet om det var lov. Ordføreren bestemte at det skulle voteres over interpellantens første forslag!

Også denne voteringen var uryddig, men ordføreren banket likevel resultatet selv om ingen stemte, ikke engang interpellanten selv!

Så ønsket ordføreren at det ble stemt over noen var uenig i voteringen! Men det forslaget ble trukket da interpellanten lurte på om det virkelig var det som skjedde! Og ordføreren, tydelig irritert, ba interpellanten om å i stedet sende inn en ny interpellasjon, halvtimen var oppbrukt.

15. Generelt

15.1. Viser til det som er skrevet 7.1.-7.3. og 8.1. – 8.7.

15.2. I denne sak

15.3. Viser til det som er skrevet I 8.8.-8.10.

5. En halvtime er for kort tid til å behandle 17 spørsmål og 4 interpellasjoner.

Interpellasjon 3 tok over 30 minutter. Hvis de andre interpellasjonene som er innmeldt også tar 30 minutter, og det ikke meldes inn flere, rekker vi akkurat å bli ferdige til jul. Dette er vilt udemokratisk og må løses.

16. Generelt

16.1. Viser til det som er skrevet 7.1.-7.3. og 8.1. – 8.7.

16.2. I denne sak

16.3. Mengden interpellasjoner kan bli omfattende, men om det folkevalgte organ ønsker å benytte mer tid på en interpellasjon, - og- dette vedtas, må det anses som et uttrykk for flertallets vilje. Viser ellers til det som er skrevet i 8.1. – 8.11.

1.9 Spørsmål og interpellasjon...

Dersom kommunestyret ikke gjør annet vedtak avsettes det som hovedregel inntil en 1/2 time for hvert kommunestyre i forbindelse med interpellasjoner og spørsmål...

Heim kommunes møtereglement

17. Generelt

17.1. Viser til det som er skrevet 7.1.-7.3. og 8.1. – 8.7.

17.2. I denne sak

17.3. Det er riktig som det er skrevet at kommunestyret må fatte et vedtak for å fravike sitt eget reglement, jf. «Dersom kommunestyret ikke gjør annet vedtak ...». Ellers så vises det nok en gang til det som er skrevet i 8.8.-8.11.

6. Interpellasjonen mangler i møteboken.

Det ble votert over to forslag under behandling av interpellasjon 3. Ingen av disse er referert i møteboken.

18. Generelt

18.1. I tilfelle det fattes vedtak *skal* dette føres i møteboken. Alle vedtak, herunder forslag til vedtak som blir “forkastet” eller “faller” skal føres i møteboken, jf. kml. § 11-4 andre ledd bokstav d.

Feil – Heim Kommune - Formannskapsmøte 25.08.2020

1. Teknisk sjef brukte mer enn tilmålt tid i svaret sitt.

Tiden avsatt til spørsmål gikk ut over den halvtimen som er avsatt til spørsmål og interpellasjoner.

Andre enn spørsmålsstiller fikk anledning til replikk.

19. Generelt

19.1. Viser til det som er skrevet 7.1.-7.3. og 8.1. – 8.7.

19.2. I denne sak

19.3. Det vises til det som er skrevet i 8.8.-8.10.

Varaordfører, som har vært med og forfattet møtereglementet, trodde ikke reglene gjaldt for formannskapet.

20. Generelt

20.1. Møtereglementet som er vedtatt av kommunestyret etter kml. § 11-12 gjelder for alle underliggende folkevalgte organ, herunder formannskapet. Likevel innskrenker eller utvider ikke reglementet underliggende folkevalgt organ sine retter og plikter som følger av lov eller forskrift f.eks. kommuneloven og forvaltningsloven.

I Heim kommunes møtereglement av 23.06.2020 skal spørsmål og svar begrenses til 4 minutter, og det er avsatt maksimalt 1/2 time til dette. Kun spørsmålsstiller og ordføreren får debattere.

1.9 Spørsmål og interpellasjon

... Dersom kommunestyret ikke gjør annet vedtak avsettes det som hovedregel inntil en 1/2 time for hvert kommunestyre i forbindelse med interpellasjoner og spørsmål.

1.9.2

Skriftlig grunngitte spørsmål

1) Spørstilleren får inntil 2 minutter til disposisjon til å legge fram og grunngi spørsmålet sitt.

2) Ordføreren, eller den han/hun bestemmer, får inntil 2 minutter til å besvare spørsmålet.

4) ... Andre enn spørstiller og svarer kan ikke delta i ordskiftet i forbindelse med grunngitte spørsmål.

Fra posisjonens forslag. Tiden er endret til 4 minutter, men det nye møtereglementet ligger ikke på Heim kommunes hjemmeside enda. Møtereglementet skiller mellom muntlige og skriftlige spørsmål, men taletid nevnes ikke for muntlige spørsmål. Det er dermed naturlig å anta at det er samme taletid som ved skriftlige spørsmål. 1.9 nevner kommunestyret, men reglementet gjelder for alle politiske utvalg.

21. Generelt

21.1. Viser til det som er skrevet i 7.1.-7.3. og 8.1. – 8.7.

21.2. I denne sak

21.3. Det vises til det som er skrevet i 8.8.-8.10.

2. Det ble ikke debattert om sak 99-20 skulle lukkes.

Det ble ikke gjort vedtak om lukking.

22. Generelt og i denne sak

22.1. I selve møte reguleres lukking av kml. § 11-5. Det skal alltid fattes vedtak om lukking av møtet.

22.2. Vedtak om lukking av møtet skal føres i møteboken, jf. kml. § 11-4 siste ledd første punktum.

22.3 Avstemningsresultatet skal også føres i møteboken, jf. Kml. § 11-4 andre ledd bokstav e.

Det ble ikke informert om grunnlaget for lukkingen eller hvilken informasjon som var unntatt offentlighet.

23. Generelt og i denne sak

23.1 Det folkevalgte organet bør alltid kreve å få nødvendige opplysninger som kan gi grunnlaget for å lukke møtet. I tilfelle slike opplysninger gis bør og kan organet ikke vedta å lukke møte. Gitt at flertallet likevel skulle mene at det ikke er nødvendig å få kunnskap om det foreligger forhold eller opplysninger som innebærer at møtet skal lukkes, vil dette kunne innebære, gitt at det ikke kommer frem opplysninger eller forhold som gir grunnlag for å lukke møte, at organet bryter med kommunelovens prinsipper om møteoffentlighet, jf. § 11-5 første ledd. Skulle dette skje, må organet starte saksbehandlingen på nytt for «åpne dører» jf. kml. § 11-5 første ledd.

23.2. Kommuneloven inneholder en bestemmelse som også er egnet til å gi trygge rammer for å dele opplysninger som er sensitive eller taushetsbelagte, før kommunestyret tar endelig stilling til å lukke møtet, jf. kml. § 11-5 siste ledd.

23.3. Det folkevalgte organets innsynsrett vil også kunne komme til anvendelse gitt at det folkevalgte organet krever det. For enkelte opplysninger eller dokumenter kreves kun at 3 medlemmer fremsetter krav om innsyn. For taushetsbelagte opplysninger, kreves alminnelig flertall, jf. kml. § 11-13 tredje ledd.

Feil – Heim kommune – Formannskapsmøte 26.05.2020

1. Ingen informasjon om lukkede saker i innkalling.

I saklisten sto det bare

«62/20 20/00171-3 *Søknad om støtte til bedriftsetablering - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 13 jf. fvl. § 13 (1) nr.2*

63/20 20/01537-3 *Støtte til investeringer - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 13 jf. fvl. § 13 (1) nr.2*»

Uten å vite hva eller hvem saken handler om er det umulig å påklage lukking og søke opp og følge opp saker gjennom innsyn.

24. Generelt

24.1. Viser til det som er skrevet i 2.1.-2.5.

24.2. I denne sak

24.3. Det vises til det som er skrevet i 2.6.-2.10.

Saksutredningen skal være offentlig og ikke inneholde taushetsbelagt informasjon. Taushetsbelagte vedlegg skal unntas offentlighet. Det skal presiseres hvilken informasjon som er taushetsbelagt, og det bør informeres om når taushetsplikten kan heves.

25. Generelt og i denne sak

25.1. Viser til det som er skrevet i 3.1.-3.5.

Rådmannen refererte til Forvaltningsloven §13 1. ledd paragraf 2, men det fremkom ingen informasjon i møtet som dekkes av denne.

26. Generelt og i denne sak

26.1. Viser til det som er skrevet i 23.1.-23.3.

TAUSHETSPLIKTIG

Tekniske innretninger og fremgangsmåter:

Produksjonsmetoder, utvikling av nye produkter, arbeidstekniker, oppfinnelser, kundelister

Drifts- og forretningsforhold omfatter:

Hvordan selskapet blir drevet; Strategier, analyser, prognoser og kontraktsvilkår

IKKE TAUSHETSPLIKTIG

Virksomhetens økonomiske stilling, administrative forhold, produksjonskapasitet og kvantum, forvaltningsvedtak som gjelder virksomheten

Dette er opplysninger som sjelden har direkte økonomiske konsekvenser om de offentliggjøres
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet – Når man kan bruke hvilken paragraf

<https://support.nmbu.no/wp/content/uploads/2019/08/N%C3%A5r-man-kan-bruke-hvilken-paragraf.pdf>

«Da TA kontaktet rådmann Bjørn Hagen, fikk avisa opplyst at bakgrunnen for det totale hemmeligholdet var at dokumentene inneholdt sensitiv forretningsinformasjon. Dagen etter TAs henvendelse kontaktet Hagen avisa, og opplyste at det var besluttet at saksframlegget likevel kunne offentliggjøres. Hagen fortalte samtidig at selve søknaden fra Northern Lights, og blant annet en vurdering fra Innovasjon Norge, fortsatt ville være unntatt offentlighet.»

Telemarksavisa

<https://www.ta.no/nyheter/kragero/okonomi-og-naringsliv/hemmelighold-rundt-soknad-om-stotte-fra-kommunalt-naringsfond/s/5-50-88088>

2. Ingen formell lukking av møtet.

Møtet ble ikke formelt lukket eller åpnet, og debatten vekslet mellom de lukkede sakene og generelle betraktninger om taushetsplikt og næringsfondsreglementet.

27. Generelt

Viser til 6.1 og 5.1.-5.2. samt 3.1 og 3.4. og 23.1.-23.3.

3. Vedtakstekst ble endret i gjennomgang av referatet.

Ved gjennomgang av referatet var ikke representant Aune fornøyd med sitt eget vedtatte endringsforslag, og ba om at det ble endret. Det ble det til tross for innsigelser, og representanten hevdet at det var slik gjennomgangen var ment å fungere.

Gjennomgangen av referatet skal verifisere at det stemmer overens med vedtakene. Hvis teksten skal endres må saken åpnes igjen.

28. I denne sak

28.1. Det må skilles mellom endringer av f.eks. grammatisk karakter eller åpenbare feil som alle representanter forstod var feil - og - endringer som innebærer realitetsforandringer. I sistnevnte tilfelle burde saken gjenåpnes slik at samtlige representanter er klar over hva vedtaket innholdsmessig faktisk betyr.

Gitt at flertallet likevel ikke finner grunn til å gjenåpne saken, kan dette ses på som at flertallet ikke finner grunn til å gjenåpne saken. Flertallet må derfor anses å ha forstått at det vedtaket som ble fattet, selv etter endringene, er slik vedtaket innholdsmessig var ment å være.

Feil - Heim Kommune - 03.09.2020

1. Opptak av siste formannskapsmøte ligger ikke på nett.

Det er vedtatt at møter skal filmes og offentliggjøres.

29. Generelt

29.1. Viser til det som er skrevet 7.1.-7.3.

29.2. I denne sak

29.3. Viser til det som er skrevet i 7.4.

2. Det var ikke grunnlag for å lukke møtet i sak 105/20.

Begrunnelsen for å lukke møtet var «offentlighetsloven Offl. § 23 fjerde ledd». Saken omhandlet kjøp av en gitt mengde B-aksjer i TrønderEnergi til en fastsatt pris. Ingenting kommunestyret vedtar i saken kan påvirke forhandlingsposisjon, pris eller noe annet hos TrønderEnergi eller Heim kommune.

§ 23. Unntak av omsyn til det offentlige sin forhandlingsposisjon m.m.

... Det kan gjerast unntak frå innsyn for dokument som gjeld selskap der staten eller ein kommune eller fylkeskommune har eigarinteresser, og som blir behandla av vedkommande organ som eigar, dersom selskapet ikkje er omfatta av verkeområdet for lova her.

Lov om rett til innsyn i dokument i offentleg verksemd (offentleglova)

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2006-05-19-16>

Det ble ikke informert om hvilken informasjon som var unntatt offentlighet.

30. Generelt og i denne sak

30.1. Viser til det som er skrevet i 23.1.-23.3

Referatet fra møtet viser ikke voteringen over lukkingen.

31. Generelt og i denne sak

31.1. Viser til det som er skrevet i 22.2.